

ประเพณีประจำตำบลบางจาน "งานกระเจาด"

ชาวบ้านบางจานร่วมพิธี "ถวายกระเจาด" ประเพณีเก่าแก่แห่งเดียวของเพชรบุรี ระยะทางยาวกว่า 2 กิโลเมตร บนถนนสายบางจาน-บ้านดอนผิงแดด พื้นที่หมู่ 6 ต.บางจาน อ.เมือง จ.เพชรบุรี ชาวบ้านนับพันคน ร่วมทำบุญถวายกระเจาด ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ของชาวบ้านที่นี่ โดยในวันนี้ (20 ก.ค.61) เป็นวันพระขึ้น 8 ค่ำ เดือน 8 หลัง ชาวบ้าน ต.บางจาน ก็จะพร้อมใจกัน

มาทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว อีกทั้งความเป็นมาของประเพณีนี้ เกิดขึ้นเนื่องจาก เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา ในยุค พระมหาราชและสมเด็จพระนเรศวรติดต่อกัน ตาม พงศาวดาร กล่าวไว้ว่า พระยาละแวกแม่ทัพเพชร ได้ยกกองทัพมาตีกรุงศรีอยุธยาหลายครั้งแต่ตีไม่ สำเร็จ ครั้งหนึ่งพระยาละแวกได้ยกกองทัพข้าม อ่าวไทยมาตีเมืองเพชรบุรี ตีได้ในปีจอ ศักราช 924 ตรงกับ พ.ศ.2115 อีกทั้งตามหลักฐานอ้างอิงทาง

ประวัติศาสตร์กล่าวว่ากองทัพเรือพญาละแวกยกพลขึ้นบกชายฝั่งทะเลทิศตะวันออก ของตัวเมืองเพชรบุรีประมาณ 7-8 กิโลเมตร เดินทัพเลียบบคลองฝั่งบางจานเข้าตีเมืองเพชรบุรีด้านถนนกำแพง เมืองบรรจบกับถนนหน้าสถานีสงเคราะห์กุ่มสะแกในปัจจุบันเข้ายึดเมืองเพชรบุรีได้สำเร็จ โดยเหตุการณ์ครั้ง นั้นทำให้ชาวบ้านบางจานต้องเข้าไปหลบซ่อนตัวในป่าที่ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 2 กิโลเมตร เพื่อป้องกันถูก ฆ่าถูกทำร้าย และได้พร้อมใจกันบนบานสานกล่าวต่อเจ้าทุ่ง เจ้าป่า เจ้าเขา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายให้ช่วย คุ้มครอง ปกป้องรักษาไม่ให้กองทัพพญาละแวกพบเห็น ทั้งขาเข้าตีเมืองเพชรและขากลับ โดยจะพร้อมใจกัน ถวายกระเจาดบรรจุด้วยอาหารคาวหวานและผลไม้ พร้อมทั้งน้ำออมฤทธิ สุรา และบุหรี เป็นเครื่องเซ่นสังเวย

บวงสรวงให้ประจำทุกปีอธิกมาส คือปีที่มีเดือน 8 สองหน โดย กำหนดนัดหมายกัน พร้อมใจกันเอาวันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 8 หลัง ทุก 3 ปี เวลา 05.00-10.00 น. โดยการบนบานครั้งนั้น ประสบความสำเร็จพระชาวบ้านที่อยู่ในเหตุการณ์ต่างรอด พ้นจากกองทัพพญาละแวก ชาวบ้านจึงร่วมกันจัดงาน ทำบุญกระเจาดขึ้นอย่างต่อเนื่องสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

ชาวบ้านตำบลบางจาน เปิดเผยว่า สำหรับ "ประเพณีงานกระเจาด" เป็นอีกประเพณีของชาวบ้าน ตำบลบางจาน อ.เมือง จ.เพชรบุรี ถือเป็นการทำบุญครั้งยิ่งใหญ่ประจำปีของ ชาวบ้านที่นี่ ซึ่งเมื่อถึงวันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 8 หลัง หรือเดือน 8 สองหน ชาวบ้านตำบลบางจานทั้ง 8

ประเพณีประจำตำบลบางจาน "งานกระเจาด"

หมู่บ้านจะนำเสื่อมาปูตลอดถนนระยะทางยาวกว่า 2 กิโลเมตร พร้อมกับนำกระเจาดนั้บร้อยใบที่บรรจุสิ่งของอาหารคาวหวาน จำพวกผลไม้ ขนมหวาน จำพวกขนมกง ขนมเกียน ขนมสามเกลอ และขนมหลุ่ม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นขนมพื้นบ้านที่ชาวบ้านทำขึ้นเองและสิ่งที่ขาดไม่ได้คือแมงดาทะเล และปูทะเล โดยสิ่งของทุกอย่างจะถูกนำไปใส่ลงในกระเจาดที่มีรูปทรง 6 เหลี่ยม 6 ยอด ที่ถูกตกแต่งด้วยกระดาษสีอย่างสวยงาม

พร้อมกันนี้แต่ละครอบครัวที่นำกระเจาดมาทำบุญจะมีการนิมนต์พระภิกษุสงฆ์มานั่งบริเวณที่มีกระเจาดตั้งจุด ละ 1 รูป เพื่อร่วมพิธีสงฆ์และหลังจากเสร็จพิธีก็จะมีกร่วมกรวดน้ำอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว โดยแต่ละครอบครัวจะต้องถวายของทั้งหมดแด่พระภิกษุสงฆ์ โดยการเตรียมงานนั้นต้องเตรียมการล่วงหน้าแรมเดือนตั้งแต่การทำกระเจาดของแต่ละบ้านให้สวยงามที่มีทั้งการประดับตกแต่งกระเจาดด้วยดอกไม้และกระดาษสีเพิ่มความสวยงาม และที่สำคัญชาวบ้านที่นี่ต้องทำขนมที่จะนำมาใช้ในพิธีด้วยตนเองแทบทุกชนิด สำหรับประเพณีงานถวายกระเจาดของชาวบ้านตำบลบางจาน ถึงแม้จะเป็นประเพณีเล็กๆ ที่จัดเฉพาะชุมชนเท่านั้น แต่ก็นับเป็นประเพณีที่มีความสำคัญและถือปฏิบัติสืบทอดกันมานานจากรุ่นสู่รุ่น เป็นประเพณีที่สอนให้ลูกหลานได้ตระหนักถึงคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณีไทยภายใต้หลักธรรมของศาสนา อีกทั้งในจังหวัดเพชรบุรีมีการจัดงานกระเจาดลักษณะนี้เพียงแห่งเดียวเท่านั้น และเมื่อถึงวันขึ้น 8 ค่ำเดือน 8 หลัง ถือเป็นสัญญาของชาวบ้านตำบลบางจานที่จะมาร่วมพิธีทำบุญกระเจาดกันอย่างพร้อมเพรียง

